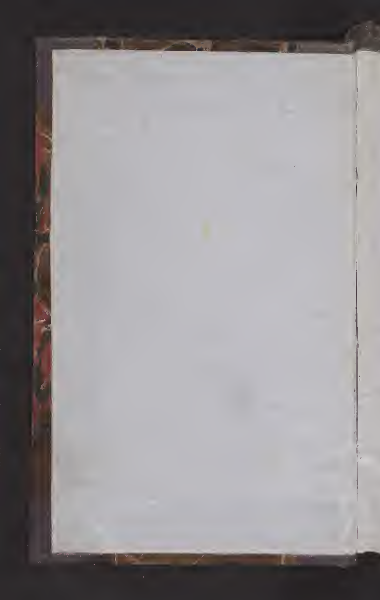

Cpl.
(Cs. [illegible] [illegible] [illegible])

Sa Minne
Catechismus

D. Martini Lutheri.

Epter þeirre Fyrre Vtleggingu

Psalm. 34.

Komed hingad Born/ Heyred mier/ Eg vil kienna ydur Otta DROTTINS.

Psalm. 112.

Sæll er sa Madur sem ottast DROTTIN/ Huor ed hefur mykla Lyst til hans Bodorda.

Prentadur a Hoolum
J Hiallta Dal.
Anno 1666.

Þetta eru Tiju Laga Bod ord Guds.

Fyrsta Bodord.

EG er DROTTiñ Gud þiñ / Þu skallt ecke hafa añarlega Gude fyrer mier.

Þad er.

Vier eigum yfer alla Hlute fram / Gud ad Ottast / Hañ ad elska / og a hn̄ eirn ad trua.

Annad Bodord.

Eige skalltu leggia Nafn DROTTins Guds þijns vid Hiegoma.

Þad er.

Vier eigum ad ottast og elska Gud. Ongvum eigum vier Ills ad bidia / i hañs Nafne / eige ad sueria vid þad / nie Fiolkynge fremia / eige liuga / edur suijkia. Helldr eigum vier Guds Nafn ad akalla i ollum vorum Naudsynium / þad ad Tilbidia / lofa þad ꝫ þui þacker ad giora.

Þridia

Þridia Bodord.

Minnstu ad helga Huïldar Dag DRODTins.

Þad er.

Vier eigum ad ottast z elska Gud. Ad vier eige Fyrerlijtum Predikun/nie hans Ord/ Helldur eigum vier þad heilagt ad hallda/giarnañ heyra þad og læra.

Fiorda Bodord.

Heidra skalltu Fodur þiñ og Modur/so þu verder Langlijfur a Jordune.

Þad er.

Vier eigum ad ottast og elska Gud/ Ad vier eige fyrerlytum vora Forelldra/nie þa sem yfer oss eru bodner/edur þa til Reide reitum. Helldur þa j Heidre hafa/Þionum þeim og Hlydner steum/ Elskum þa og Virding veitum.

Fimta Bodord.

Eige skalltu Mann Deyda.

 Þad

Þad er.

Vier eigum ad ottast og elska Gud. Ad vier ei meidum Holld vors Naunga/ eda giorum honum Mein j nockru/ Helldur eigum vier/ honum ad hiarpa og vid ad hialpa/ j øllum Lijfs Naudsynium.

Siötta Bodord.

Eige skalltu Hoordoom drya.

Þad er.

Vier eigum ad ottast og elska Gud. Ad vier lifum Hreinlijferdugléga/ bæde j Ordum og Verkum/ ad huor z. eirn elske og j Heidre hafe/ sijna Ekta persoonu.

Siounda Bodord.

Eige skalltu Stela.

Þad er.

Vier eigum ad ottast og elska Gud. Ad vier eige grijpum Gozs eda Peninga, vors Naunga/ eda med Følsk um Kaupeyrer/ eda Underhyggiu/ vnd

er off

er off drøgum/ Helldur eigum vier hø
num ad hialpa/ ad hns Gotz z Upp
helldе/ Avarteſt og Vardveiteſt.

Attunda Bodord.

Eige ſkalltu bera Falſkañ Vitnis
burd a mote þijnum Náunga.

Pad er.

Vier eigum ad ottaſt og elſka Gud/
Ad vier ecke Rangleǵa liugum/ nock-
ru a vorn Naunga/ edur ſuikium Bak
ţolum/ edur Oprægium hañ/ helldur
eigum vier hñ ad apſaka/ og allt gott
vm hañ ad tala /og færa alla Hlu-
te til betra Vegar.

Niunda Bodord.

Eige ſkalltu gyrnaſt Hws Naun-
ga þijns.

Pad er.

Vier eigum ad ottaſt og elſka Gud.
Ad vier eige med Flærd/ ſtundum ept-
er Arpe edur Faſta eign vors Naun-
ga/ eda vnder off drøgum/ med ;Dfer

 varpe

varpe Laga og Riettenda/Nelldur eig um vier/ad tilhialpa og styrkia/ad hn̄ hafe sitt allt oskaddad.

Tijunda Boderd.

Eige skalltu girnast hans eigen Kuiñu/eige Þion nie Þionustukuiñu/ eige Uxa nie Asna/og eckert þ hn̄ a. Þad er.

Vier eigum ad ottast og elska Gud. Ad vier ei burttælum edur lockum / fra vorum Naunga/ hans eigen Kuinu/ Þionustu folk edr Kuikfie. Nelldur ei giun vier ad amiñia/og Radleggia/ad hvor og eirn sie sami / og astunde ad Þiona/þad honum skylldugt er.

Naad seiger Gud af ollum þessum Bodordum? Suar.

So seiger hañ/Exodi. 20. Cap.

Eg er DROTTiñ Gud þiñ/styrkur/Vandlætare/ Vitiande Ranglæt is Fedraña a Sonunum/ j þridiu og fiordu Attkuijsl/þeirra sem mig hata.

Eñ

Eñ giorande Myſkunſeme j Þuſund Lidu/ þeim ſem mig elſka/ z vardveita mijn Bodord.

Þad er.

Gud hootar þeim øllum / Þijnu ſem aþvijkia þeſſum hans Bodordum/ þui eigum vier ad ottaſt og hrædaſt hans Reide/ og eckert ad giora j moote þeſſum hans Bodordum. Eñ þeim øllum/ ſem þeſſe hans Bodord hallda/ þeim loþar hañ ſine Nad/ og øllum goodum Hlutum. Þar fyrer eigum vier/ Gud ad elſka/ Trua honum og treyſta/ og epter hans Bodord um giarnañ ad giora.

Þeſſar Greiner heyra til Bodordum edur Guds Løgmale.

Fyrſta Spurning.

Huor er Mißmunur a millum Løgmal ſins og Evangelij?

Løgmaled eru þau tiju Bodord Guds/ hvør ed oſſ kieña/ Huorneñ og huilijker vier erum/ huad vier eigum ad g iora ſu ad vie

ad vier eigum ad blya og forðast/ Og ha tar þeim øllum eilyfre Fyrerdæmingu/ sem ecke fullkomlega hallda Logmaled.

Eñ Evangelium edur Gudspialled/ er þad Naadar Fyrerheit wt af Christo/ j hvöriu oss verdur skeinkt og giefen Fyr ergiefning Syndaña/ og eilyfa Lijf/ fyrer eckert/ alleina vegna Christi. Og þesse Malsgrein er Sūma/ Inehalld/ og Mergur alls Evangelij. Joh. 3. So hefur Gud Heimeñ elskad/ ad hñ gaf wt siñ Eingieteñ Son/ vppa þad/ ad aller þr sm a hñ trua/ verde ecke Fyrerdæmder/ helldur hafe eilijft Lijf. Þesse Lærdom ur er myklu hæleitare/ enn Tyu Bodorde eñ edur Logmaled.

2. Kuñum vier nockud vpp ad fylla og hallda þetta Guds Logmal?

Svar. Nei.

3. Hvar til stodar þa Logmaled?

Svar.

Þad opeñberar fyrer oss Syndernar/ og Fordæmer alla Meñ Syndaña vegna. Þar næst kieñer þad/ hver ad sieu

Good

Goodverken.

4 Quad er Syndenn? Svar

Allt þad sem er a mote Guds Bodordu-mu. Upprima Syndenn er sa Blindlei-ke/ sem huorium Mañe er Medfæddur/ Þar med vondar Tilhneyingar og Gyrnd er/ j moote Guds Bodordum. Giöranleg-ar Synder eru jllar Hugreñingar/ Ord og Giorter j giegn Guds Bodordum.

5 Huoriar Synder eru ecke med þeim heilogu?

Þær sem skie a mote Samviskuñe/ þegar Madur vijsvitande og viliande/ giorer nockud a mote Guds Bodordum.

6 Huør Refsing kiem: epter Syndenar?

Guds Reide/ Holldlegur Daude/ Fa-tækt Hallære/ og allskyns Mootgangur og Olucka/ og med þad sijdasta eilijf Syr-erdæming yþer þa Jdrunarlausu.

7 Quad er Kristeleg Jdran?

þad er ad hafa Hiartans Angur og Trega þyrer umlidnar Synder/ og þinna med sier Nædslu Gudlegrar Reide/ þar m:d ad hafa Triw og Traust/ ad Synder

 nar

ar ſieu þyrergieþnar vegna Chriſti/og ap ſlykre Trw̃ þram ad leiða Godverkenn/ þau ſem Gud heþur boded/honum þar mz að þiona og Hlydne ad veita.

8 Huor eru þau Godverkeñ?

Þau ſem Gud heþur boded/i þeim tiu Bodordum/þegar þau ſkie af Truñe a Chriſtum/og eru giord Gude til Loþs og Dyrdar.

9 Hueneñ kuña Godverkeñ Gude ad þocknaſt?

Fyrer Trwna a Jeſum Chriſtum.

10 Huorneñ er oſſ mogulegt Godverkeñ ad giora?

Fyrer Hiapl og hiaſtod Heilags Anda.

11 Huat þyrer eiga Meñ ad giora God verkeñ/og hlydne ad veita Guds Bodordum/med þui ad vier Forþienum ecke þar mz Syndaña Fyrergieþning?

Godverkeñ eru Meñ ſkyllduger ad giora. Fyrſt vegna Guds/Aþ þui ad Gud vor Drottiñ og Fader/heþur boded þau og ſkipad. Matth. 26. Eſa. 4 Cap. Honum eigum vier epter ad þylgia/ ſuo

ſem

sem blydeñ Born / Og Syndernar verda
oss fyrer Christum fyrergiefnar / og Hei-
lagur Ande veittur / þess vegna / ad vier
skulum ecke leingur upp þadañ Synder
nar drygia / helldur vegsama Gud med
godum Verkum. Rom. 6. 2 Tim. 2
1 Pet. 1 og 2. Cap.

Þad næst eigum vier ad giora Good
verkeñ / sialfra vora vegna / uppa þad / ad
vier gietum audsynt med Gañendum / ad
vier höfum rietta og saña Trw / og ad
vier missum ecke aptur Guds Nad / og
Syndaña Fyrergiefning / og eilijfa Sæ
luhialp / og verdum ecke Retsster stundlega
edur eilijflega vegna Syndaña / sem Ma
dur giorer þuert a. mote Samuiskuñe.

J þridia mata er oss skyllt Godverk
eñ ad giora vegna Naungans / honum til
Hialpar og Þionustu / og ad vier giefum
ecke neina Hneyxlan nockrum Mañe.

Trwarjatningeñ.

Fyrsta Grein af Skopuneñe.

 Eg

Eg trwe a Gud Fodur Almatt ugaſt/ Skaparaſt Himens z Jardar. Þad er.

Eg trwe ad Gud haſe ſkap ad mig/ aſamt med ollum oðrum Skepnum/ og ad hañ hafe gieſed mier Ond og Lijkama/ Augu og Eyru og alla Limu/ þar med Skyn og Skilningar vit/ og ad hann ollu þeſſu/enn nu vid Makt helldur/ Hier til veiter hñ mier/ z þ ſier/ rijoglega og Dagle ga gieſr Klæde z Skiæde/ Mat z Dryck/ Hws z Heimele / Konu z Born/ Akra z Kuikfie/og allt þ Gott er/med ollu þui eg vid þarf / til þeſſa Lijfs Vpphelldis/ Hñ verndar mig og vard veiter/fyrer ollum Skada og Hættu/ og ollum Illum Hlutum/ Og allt þet ta veiter hann mier/ aþ ſinne ſkiærre/ Fodurlegre/ Gudlegre Goodgyrnd og Myſkun/ an alltar miñar Forþienuſtu og Verdſkulldunar / Fyrer huad allt/ eg a honum Lof og Þacker ad

giora

giora / hønum ad þiona og Hlydeñ vera/Þetta eru vissuleg Sañende.

Aunnur Steinn aff Endurlausnene.

Og a Jesum Christ/ Son hans Eingieteñ/DROTTiñ vorn/ Huør ed gieteñ var af Heilogum Anda/Fæd dur aff Mariu Meyu. Pijndur vnd er Pontverskum Pilato/ Krossfestur/ Deyddur og grafeñ. Nidur stie hañ til Heluijtis. A þridia Deige/reis hñ vpp fra Daudum. Vpp stie hañ til Himna/ Situr hañ til hægre Handar Guds Fodurs Almattugs/Þañ er hañ komande ad dæma Lifende ꝛ Dauda.

Þad er.

Eg trwe ad Jesus Christur sie sañ ur Gud af Fodurnum fæddur/ fyrer allar Allder/ Og lijka sañur Madur fæddur af Mariu Meyu/ Ad hañ sie miñ DROTTiñ/sem mig glatadañ ꝛ Fyrerdæmdañ Mañ heffur afrekad/ Endurleyst ꝛ frelsad/fra øllum Synd

A vij um

um/Daudanum og Diofulsins Vallde/eige med Gulle nie Sylfre/ helldur med sijnu Heilaga og Dyrmæta Bloode/og med sijnum saklausa Dauda og Pijnu/so ad eg verde hans eigen legur/life vnder hans Vallde/i hans Rijke/hönum þione i eilijfu Riettlæte/Meinleyse og Saluhialp/lijka sem hañ er sialfur af Dauda vppriseñ/lif er og rijker ad eilijfu/ Þetta eru vissulег Sañende.

Þridia Grein ad Helgunene.

Eg trwe a Heilagañ Anda. Heilaga Almeñelega Christne/Samneyte Heilagra/Fyrergiefning Syndaña/Holldsins Vpprisu/og eilijft Lijf/Amē.

Þad er.

Eg trwe eg giete ecke/af sialfs mijns eigeñ Krapte nie Skilninge/truad a Jesum Christum miñ DROTTiñ/eda til hañs komest / helldur hefur Heilagur Ande/mig fyrer Gudspiallaña Kieñing kallad og vpplyst med sijnum

ſinum Aſtgiofum/ helgad mig og vid hallded j riettre Trw/ lijka ſem hañ alla adra/ Chriſtna Meñ á Jordu ka llar/ ſamanſafnar/ vpplyſer/ helgar/ og j riettre Trw til Jeſum Chriſtum vardveiter/ j huørre Chriſtelegre Ky rkiu hañ Nadugléga fyrergiefur mi er og øllum Trwudum/ Daglega all ar Synder/ Og a eptſta Deige mun hañ vppvekia mig og alla Meñ ap Dauda/ og giefa mier og øllum Riett trwudum j Chriſto eilijft Lijf. Þetta eru viſſuleg Sannende.

Trwñe edur Credo heyra þeſſar Greiner til.

Fyrſta Spurning.

Huad er Chriſteleg Trw?

Chriſteleg Trw er ecke ad eins ad kuña Greiner Trwarjatningareñar/ og hallda þær ſañar ad vera/ helldur med Hiartans Trwnadar trauſte/ ad þorlæta ſig vppa

A viſſ Gud

Gud/og fra þui fullkomlega/ ad Gud mune vegna sijns Sonar Jesu Christi/ þ Predikunar Embætte hins heilaga Anda/gjefa og veita Fyrergiefning Synda/og frelsa oss fra Daudanū/og giefa Lijf og eilijfa Saluhialp/þuiad hingad bijgga allar adrar Trwarenar Greiner/ ꝛ. þetta er su Trwen/sem oss Riettlæta ꝛ Saluhólpna giører.
2 Huort er Mismunur a mille Christelegrar Trwar/ og þeirrar Trwar sem Tyrkiar hafa.
Tyrkiar trwa ecke a þan̄ sama Gud Fødur/Son/og Heilagan̄ Anda/ huor ad sig hefur opinberad/fyrer Frelsarann Christum. Helldur dykta þeir sialfum sier an̄an Gud/sem Himen̄ og Jørd skal ska pad hafa/ Þeir trwa ecke a Guds Son Jesum Christum/ ad han̄ sie sanur Gud/ og sa einka Medalgangare/ fyrer huorn vier ødlunst Fyrergiefning Syndana/ og eilijfa Saluhialp. Þeir hallda ad eins nockud af þeim tiju Bodordum/ad Men̄ sieu Yfervalldenu hlyduger/ slae

ecke

ecke j Hel/ Stele ecke/ bere ecke Liwg-
vitne/ ad Men giøre jduglegar Bæner/
og giefe Olmusur/ Og hier fyrer þesse
Verken meina þeir sig Riettlata og Sa-
luholpna verda.

3 Hvorsu margar eru Persònur i Gud-
domsins?

Þriár/ Gud Fader/ Sonur og Heilag-
ur Ande.

4 Hvad margar Natturur hefur Chri-
stur?

Tuær/ Guddomlega Natturu og Man-
domlega/ Christur er komen af Gyding
um epter Holldenu/ huør ad er Gud yfer
ollum Hlutum blessadur ad eilifu 1 Joh.
5. Vier erum j Christo Jesu/ hann er
sannarlegur Gud.

5 Huornen fær Maduren Syndanna fyr-
ergiefning/ og verdur fyrer Gude Riett
latur og Saluholpen?

Fyrer Truna a Guds Son Jesum Chr
istum/ huor ad fyrer oss er fæddur/ pijnd-
ur/ daen/ upp aptur risen/ Huors vegna?
Alleinasta vt af skiærre Nad/ en ei veg

B na vorar

na vorra godra Verka/skeinkt og giefenn verdur/ Syndana Fyrergiefning/ Riettlæted og þad eilijfa Lijf/ ollū þeim sem trwa a Guds Son Jesum Christū.

Drottennleg Bæn.

Fader vor þu sem ert a Himnum, Þad er
Gud vill hier med til leida oss og locka | ad vier, þui trwa skulum/ ad hañ sie vor riettelegur Fader/ og vier hans sa ñarleg Born/ suo ad vier þess helldur/ med fullu Trwn adar trauste/ meigum hañ bidia/ so sem þegar good Born bidia þeirra elskulegañ Fodur.

Fyrsta Bæn.
Helgest þitt Nafn.
Þad er.
Guds Nafn er sañarlega j sialfu sier heilagt/ Eñ vier bidium j þessare Bæn/ ad þad skule eirneñ helgast hier med oss.

Nu

orn

Nuørnen̄ skiedur þad? Suar:
Nær Guds Ord kienast/ riettelega og hreinlega/ og vier epter þeim lifum heilaglega/ so sem Guds Børnum hæfer/ þar til hialpa oss/ vor Eiskulegur Fader a Himnum. Enn huør sem odruvijs kiener edur lifer/ Enn Guds Ord bydur/ sa vanhelgar Guds Nafn á medal vor/ þar frá varduete oss/ vor elskulege Himneske Fader.

Annur Bæn.

Til kome þitt Rijke.

Þad er.

Guds Rijke kiemur ád sönnu / án vorrar Bænar/ af sialfu sier til. Enn vier bidium j þessare Bæn/ ad þad eirnen̄ kome til vor.

Nuørnen̄ skiedur þad?

Nær vor Himneskur Fader / giefur oss sinn Heilaga Anda/ so sem oss veiter þa Nád / ad vier trwum hanns Heilaga Orde/ lifum Heilaglega/ hier stundlega/ enn annars Heims eilijflegá.

Verde þiñ Vilie/ so a Jordu sem a Himne. Þad er.

Guds goodur ꝛ nädugur Vilie verdur/ þo vier bidium þess ecke. Eñ vier bidium j þessare Bæn/ ad hañs Vilie verde a medal vor.

Huorneñ skiedur þad? Suar. Nær Gud onyter og hindrar/ øll jllRäd og Vilia sem þui vallda/ ad Guds Nafn Vanhelgast/ og hans Rijke næer ei til vor ad koma/ so sem er Diøfulleñ/ Heimureñ/og vor Holld legur Vilie/ helldur styrker hañ oss og stødugа giorer/ j sijnum Ordum og Trwñe/ allt til vorra Afsloka/ Þetta er hñs Myskunsamur og godur vilie.

Fiorda Bæn.

Giefþ oss j Dag vort daglegt Braud. Þad er.

Gud giefur ad soñu Daglegt Braud/ jafnvel vondum Mønnum/ þo vier bidium þess ecke. Enn vier

bidium j þessare Bæn/ad hñ láte oss vort Daglegt Braud vidurkiena/ og med Packlæte til vor medtaka.

Quad kallast Daglegt Braud?

Þad er allt þad sem Naudsynlegt er til þessarar Lijfs Biargar/sem er/Matur og Dryckur/Klæde og Skæde/Hws og Heimele/Todur z Eingiar/Kuikfienadur/Gotz og Peningar/good Eigenkuiña/Hlyden Born/dygt Þionustu Folk/truer z from̃ Yfermeñ/god Almwgans stiorn/hagstæd Vedrattta/Fridur/Heylbrygde/Sidseme/Heidur/gooder Viner/Trúfaster Naungar/og allt añad þessu lijkt.

Fimta Bæn.

Og fyrergief oss vorar Skullder/so sem vier pyrergiefum vorum Skulldunautum. Þad er.

Vier bidium j þessare Bæn / ad Fader vor Himneskr vilie ei alsita vorar Synder/ so hañ pyrer þeirra Skulld/vilie ei veita oss vora Bæn/ þuiad

pier erum allra þeirra Hluta omak-
leger/ sem vier vmbidium/ hofum og
eige helldur þad forskulldad/ helldur
ad hañ villde oss þad allt pyrergiefa/
fyrer sijna eigenlega Nad/ þuiad Dag
lega Syndgunst vier/ og þorþienum
eckert añad eñ Straff / so vilium vier
og eirneñ þar i mot/ fyrergiefa af Hi
arta/ þeim sem oss i moote briota/ eñ gi
pra þeim gott sem vid oss Misgiora.

Siotta Bæn.

Og leid oss ecke j Freistne.

Þad er.

Gud freistar ad sönu einkis Mans
Eñ vier bidium i þessare Bæn/ ad
Gud vilie vernda oss og vardveita fyr
er Andskotans Netunsins og Holldsins
Vielum / ad vier hrøpum ei þyrer þe-
irra Tilteyging/ j Vantru/ Orvænt
ing/ edur adrar Storsynder e Lœstu/ e
þo vier freistunst af ollu þessu/ þa
latte hañ oss vm siider meiga yfervinña
og Sigrenum hallda.

Siounda

Helldur frelsa oss fra illu.

Pad er.

Hier bidium vier alls j einu j þessare Bæn/ ad Fader vor Himneskur frelse oss fra ollu illu til Lijfs og Salar/ ad sijdustu þa vor Daudastund er kom eñ/ giefe hañ oss gódañ Afgang/ og Myskunsamlega take hañ oss af þessum Eymdar dal/ til sijn j Himnarijke. AMEN.

Quad er pad?

Pad er/ ad eg skal vera fullviss vppa pad/ ad þessar vorar Bæner sieu vor um Himneska Fodur packnæmelegar/ og af honum heyrdar/ pui hañ hefur sialfur skipad oss/ ad vier skylldum med þessum hætte bidia/ og hefur lofad ad hañ villde oss Bænheyra/ Amen/ Amen/ Pad er. Ja/ Sañarlega/ pad skal so vera.

Þessar Greiner heyra til

1 Vier skulum alleina j vorum Bænum akalla og tilbidia eirn Almattugañ Gud/ Fødur vors Drottins Jesu Christi/ asamt med hans Eingietna Syne Jesu Christo/ og þeim helga Anda / eñ ecke framlidna Meñ/ ei helldur Lykneske nie Bylæte/ edur nockurn giordar Gud/ sa sem ecke er Fader vors Lausnara Jesu Christi/ so z giora Gydingar z Tyrkiar.

2 Vier skulum hugleida Gudlega Befalning/ sem hañ oss bydur og skipar. Matth. 6. z 7 Cap. Luc. 18.

3 Vier skulum jata og Vidurkieña/ vorn Overdugleika og Synder/ þad er ad giora riettã og saña Jdran/ og snuast til Guds. Psalm. 11. Þuiad Gud Bænheyrer ecke þa Syndugu/ sem ecke giora Jdran. Joh. 6.

4 Vier skulum bÿra vm Gudleg Fyrerheit/ vppa Syndaña Fyrergiefning/ z þad ad vier verdum bænheyrder/ vegna Medalgangarans Jesu Christi. Joh. 16. Rom. 5. Psalm. 1.

5 Vier skulum trwa og treysta/ vppa frammestodu z Medalgaungu Jesu Christi/og ad vorar Bæner verde vissulega fyrer hñs skulld bænheyrdar/epter þui sem Gud lofad hefur.

6 Vier eigum ad framsetia fyrer Gud Andlega og Lÿkamlega gooda Hlute/ og þær Naudsynjar/ huar vm vier bidium/ huad allt jnne er falld j þeim sio Bænum j Fader vor. Af þessum sex Greinũ ma nøglega lioost sia/ huør ad sie Mismunur/a mille Bæña akalls eins Christens Mañs/og Neideña Maña/edur Tyrkia.

Sacramentum Heilagrar Skijrnar.

Fyrsta Spurning.

HVad er Skijrn? Suar. Skijrn er ecke einfallt Vatn/ helldr er hun þ Vatn/ s̃ saman er reyrt z bunded med Guds Bodorde og med Guds Orde er samteingt.

Huor eru þau Guds Ord?

Þad vor Herra Jesus Christur sag de. Math. 28 Cap. Fared wt vm allañ Heimeñ/ z kieñed ollum Þiodum/ og Skijred þær/ J Nafne Fodurs/ z Sonar/ og Anda Heilags.

Aunnur Spurning.

Huad fiodar oss og veiter Skijrn enn? Suar.

Hun wtuegar oss og veiter/ Forer giefning Syndaña/ z frelsar fra Dauda num og Dioflenum/ og giefur þm̃ ollum eilijfa Sæluhialp/ s̃ trua þui/ sem Ordeñ z Guds Fyrerheiteñ lofa.

Huor eru þaug Guds Ord z Fyrerheit? Suar.

Þad vor Herra Jesus Christur seiger. Mar. 16. Cap. Huor hañ truer og verdur skyrdur/ sa skal holpeñ/ eñ huor hañ ecke truer/ sa skal verda fordæmdur.

Þridia Spurning.

Huorneñ ma Vatnid orka so veg legra

legra Nlutar? Suar.
Vatnid ma alldrei slijks virka/helld ur veiter þad Guds Ord/huort ad er j Vatnenu/edur med Vatnenu/z Tr weñ/huor ad slijkum Guds Ordum j Vatnenu trwer/ þuiad vtan Guds Orda/er Vatnid einsamallt Vatn z engeñ Skijrn/Eñ þegar Guds Ord samlazast Vatnenu/ þa er þad Skijrn/þad er Nadarþullt Lijfsins Vatn/og Endurgietningar Laug j Heilagum Anda/So sem Pall Postule seiger til Tit. 3. Cap. Fyrer þañ Endurgietningar Vatns sa z endurnyan H. Anda/huorium hñ heþur gnogleg a vthellt yþer oss/fyrer Jesum Christū vorn Lausnara/so vier Riettlater fyrer hñs Nad/yrdū Erfingiar eilijfs Lijfs epter Voneñe/þesse Ord eru Saññ og Truanleg.

Fiorda Spurning.

Huad merker builijk Vatns Skijrn?

Andsuar.

Nun merker þad/ad sa hiñ gamle Adam j oſſ / a Daglega dreckiaſt og deydaſt/fyrer Jdran og Yferboot/m; øllum Syndum og vondum Gyrndum og ſijdan Daglega fram̃koma z vpp aptur rijſa eirn nyr Madur/ſa ed lifa ſkal j Riettlæte og Hreinleika/ fyrer Gude æfenlega.

Huar ſtendur þad ſkrifad?

S. Paall ſeiger til Rom. 6. Cap. Vier erum jardader med Christo/ fyrer Skijrnena/ j Daudañ/ ad lijka ſo ſem̃ Christur er vppriſeñ fra Daud um fyrer Dyrd Fodurſins/ſo eigum vi er ad ganga j Endurnyungu Lijfdag akia.

Vm Sacramentum Allt areſins Spurningar.

Fyrſta Spurning.

Hvad er Sacramentum Alltare ſins? Suar Sacramentum Alltareſins er ſañ legt

legt Hollð og Blooð vors DROT
tins Jesu Christi/ vnder Braude og
Vijne/ af honum sialfum Jesu Chri
sto inn̄sett/ oc̄ Christnum Mōnum ad
eta og dreka.

Huar stendur það skrifad?

So skrifa þeir Heiløgu Gudspialla
Menn/ Mattheus/ Marcus/ Lucas
og Sancte Paull.

Vor Herra Jesus Christus/ a þeir-
re Naatt sem han̄ Forraaden̄ vard/ Tok
han̄ Braudeð giørde Packer/ og bra-
uk þad/ og gaf sijnum Lærefueinum/ og
sagde/ Taked og eted/ þad er min̄ Lijk-
ame/ sem fyrer ydur verdur giefen̄/ giø
red þad j mijna Minning.

Somuleidis epter Kuølldmaaltijde-
na/ Tok han̄ Kaleiken̄/ giørde Packer
gaf þeim han̄ og sagde/ Drecked all
er hier af/ Þad er Kaleikur hins Nya
Testamentis j mijnu Bloode/ sem fyr
er ydur vthelleft til Fyrergiefningar
Syndan̄a/ So opt sem þier giøred þet

 ta

ta/Dreckid þad j mÿnä Minning.

Annur Spurning.

Huad stodar oss med soddan Hatte/ ad eta og drecka hier ap?

Þad vt vissa mier þesse Ordin sem hier standa (Fyrer ydur giefst, og vt hellist/til Fyrergiefningar Syndanna) þui ad soñu veitist oss og giefst þyrer þesse Ordin j Sacramentenu/Synda na þyrergiefning/ eilijst Lijf og Saluhialp/Þuiad huar Syndanna Fyrergiefningen er /þar er og eirnin Lijfid og Saluhialpin.

Þridia Spurning.

Huørnin kan lijkamleg Berging ad veita so myckla Hlute?

Berging Braüds og Vijns/veiter þad j ongvañ mata/helldur þau Ord en sem hier standa(Fyrer ydur giefst og vthellest til Fyrergiefningar Synd aña)huør Ord ad eru hia lijkamleg re Bergingu/so sem Hofudstycke j þe

ssu

ſsu Sacramente/og huor ſem þeſſum
Ordum trwer hñ ødlaſt allt þad ſem
þau jñehallda og vppaʒlioda/ ſem er
Syndaña Fyrergiefning

Fiorda Spurning.

Huor neyter þeſſa Sacramentis
Maklega? Suar.
Ad faſta/ og Lijkamlega ſig þar til
ad bwa/ er ad ſoſu good ytre Sidſe-
me/eñ ſa er ſañarlega Maklegur og
vel ſkyckadur/ſem Trwna hefur j þeſſ
um Ordum (Fyrer ydur gieꝛſt og wt
helleſt/til Fyrergiefningar Syndaña)
Huor hañ trwer ecke þeſſum Ordum/
og efar þaug / ſa er Omaklegur /
þuiad þetta Orded(Fyrer ydur)
krefur fullkomlegrar Trw
ar j Hiartanu.

Signingenn a Kuølld og Morgna.

A Morgna þa þu stendur vpp/skalltu Signa þig med Heilogu Kroßmarke/ og seigia.

I Nafne Fodurs/og Sonar/ og Anda Heilags/ A M E N.

Sijdan a Knie fallande edur standande/Les Trwarjatningena/og Fader vor/ þar epter þessa Bæn.

ÞAcker giøre eg þier minn Himnneske Fader þyrer Jesum Christum/ þinn elskulegann Son/minn DROTTinn/ad þu hefur mig a þessare Nottu fyrer øllum Skada og Háska verndad og vardveitt. Eg bid þig/ ad þu vilier mig a þessum Deige og einnenn vardveita þyrer Syndum z øllum illum Hlutum/so ad allur minn Lifnadur og øll mijn Verk mættu þier vel þocknast. Þuiad eg befala mig/ minn Lijkama og

og Saal / og allt þad eg hefe j þijnar Hendur/ þiñ Heilage Eingell sie hia mier/so ad sa hiñ vonde Ovin hae ecki ert Valld yfer mier/ Amen.

Gack sijdañ til þiñar Viñu og Ervidis j Jesu Nafne.

A Kvølld þa þu geingur til Sæng ur/sign þig med Heilogu Krossmarke/seig iande.

J Nafne Fødurs/og Sonar/og Anda Heilags/Amen.

Sijdañ a Knie fallande/ edur stand ande/les Credo og Fader vor/þar epter þessa Bæn.

Þacker giøre eg þier miñ Himne ske Fader/ fyrer Jesum Christum þiñ Eiñkulegañ Son/minn DROTTiñ/ ad þu hefur mig a þessum Deige nadarsamlega verndad og vardveitt/ Eg bid þig / ad þu vilier fyrergiefa mier allar mijnar Synder/sem eg hefe a þessū Deige ranglega giort ꝫ fram

 ed/ꝫ

ed/og ad þu vilier mig a þessare Nott fu Nadarsamlega varduenta / Þuad eg b. fala mig/min̄ Lijkama og Saal/ og allt huad eg hefe j þijnar Hend ur/ þin̄ heilage Eingell sie hia mier/ so ad Dioꝼullen̄ hae eckert Vald yf er mier/ Amen.

Sa þyrre Lord-
psalmur.

Allra Augu vona til þijn DR. DTtin̄/og þu giefur þeim þe irra Fædu j hæfelegan̄ Tijma/ Þu vpplykur þijne Hende/og sieꝺur all ar lifande Skiepnur med þinne Bless un. Dyrd sie Gude Fodur/og Syne/ og heilögum Anda/ suo sem hun var ad Upphafe/ og er eff nu/og jafnan̄ vm allar Allder Allda/Amen.

Sijdan̄ les Fader vor/og þessa
epterfylgiande Bæn.

DROttin̄ Gud Himneskur Foder/
blessa

Blessa oss og þessar þinar Gafur/ sem vier medtokum til vor/ af þinne Myskunsamlegre Godgyrne/ þyrer Jesum Christum vorn DROTTinn og Herra Amen.

Hinn seirne Bord psalmur.

Þacke þier DROTTne/ þuiad hann er goodur/ og hans Myskunseme varer ad eilijfu. Huor ad ollu Hollde giefur Fædu/ Kuikfien adenum sitt Foodur og Vngum Hrafnanna sem hann akalla. Hann hefur vngua Lyst a styrkleika Hestsins/ecke helldur þocknan a nockurs Manns Beinum/ DROTTne eru vel þecker þeir sem hann ottast/og til hans Myskunar vona. Dyrd sie Gude Fodur og Syne/og H. Anda/ etc.

Sijdann les Fader vor / og þessa epterfylgiande Bæn.

Ett þacker

þacker giørum vier þier DROT
Tiñ Gud Himneskur Fader/ fyrer Jes
um Christum/vorn Herra/fyrer allar
þijnar Gæfur og Velgiørninga/ þu
sem lifer og rÿker ad eilÿfu/ Amen.

Nær Madur vill skriptast/ þa skal hañ fyrst seigia til sijns Skriptar Føðurs.

Miñ kiære verduge Fader j Chr
isto/ Eg bid ydur giarnañ ad
þier vilied virdast til ad heyra
mijna Jatning / og hugga mig med
Guds Orde/ Og seigia mier Fyrerg
efning Synda mina/ j Jesu Nafne.
Jæ/seig þram.

Eg Aum og Syndug Manneskia
jæta Almættugum Gude / og øllum
hans Skoormerkium/ Eñ eg afneita
Fiandanum/ og øllum hans Suikum
og Vielum / Hier med medkienne eg
mig/fyrer Gude z ydur/miñ kiære Fa
der

der/ad eg hefe allskyns Synd[t] giort/ til Orda og Verka/og Vondra Hug reninga/alla minna Lijfdaga/a moote mijnum Himneska Skapara/ hanns Vilia z Bodord broted/Hui medkiene eg mig hina suiuirdeleguſtu og Synd uguſtu Skiepnu/ sem verda ma/bæde fyrer Gude og Monnum.

Vil eg nu þeigeń allra mińa Syn da jdraſt/aplmta z vid adſia/mz riett re Trw oz Trauſte Guds Myſkun ar vonande af ollu Hiarta/fyrer Ve rdſkulldan og Medalgaungu hanns kiæra Sonar Jeſu Chriſti/ mijns La uſnara. Ydur bid eg ad hugga mijna hrædda Samuitſku/med Guds Orde/ og ſeigia mier mijnar Synder kuittar j Jeſu Nafne/Amen.

Forma Abſolutionis.

Vor Herra Jeſus Chriſtus/ fyrer ſiń Dauda og Pijnu/ſem hań leid fyr er þig/og þad Raudlitada Blood ſem hań wtgaf fyrer þig/hań Fyrergiefur

 þier

þier allar þijnar Synder/Og epter þe irre Vitnalningu sem eg heþe aþ Gude/ Tilseige eg þier þinna Synda Fyrergiefning.

J Nafne Fodurs/ og Sonar/og Anda Heilags/ Amen. Gud vardveite þig/ med sine Nad/ fyrer Jesum Christum/Far hiedan j Fride.

Hwstablann.

Þad er.

Nockrar Sententiur og Greiner/ þær ed hlyda oppa allra handa Stietter og Embætte/huar eirn og sierhuer ma sier Aminning taka/til ad vaka ta sitt Kall ꝛ Embætte.

Byskupar Prestar og Predikarar.

EIrn Byskup skal vera Ostraffanlegur / eirnrar Kuinnu Eigen Madur/ Sparneytenn Hooþlaatur/ Sidsamur / Gestrisenn/ Kienningasamur/ Eingenn Oþdryckiu

dryckiu Madur/ Eige Barneklusamur Einkis liotlegs Avikings gyrugur/ heldur Vngiarnlegur/ ei Þrættunar samur/ ei Agiarn/ sa gooda Forsion veiter sijnu Hwse/ sa Nijden Born he þur med allre Virdingu/ ei Nyncme/ sa þad fast hallde a þui Orde/ sem sannarlegur Lærdomur er/ og sa odrum kan ad kienna/ so han se Mættugur/ til ad Amiña med Heilsusamlegum Lærdome/ og ad nidur þagga þa sem a moote mæla. 1 Tim. 3. Tit. 1.

Hvad þeir Christnu sieu sijnum Kiennedrum og Salusorgurum skyllduger.

Eted z drecked/ þutad eirn Erfides madur er sijna Launa verdugur Luc 10 So hefur DROTTEnn bifalad/ ad þeir s Evangelium predika/ skulu af Evangelio vpphellde hafa. 1 Tim. 11 Sa s mz Ordenu verdur vndervijsader/ hñ same giore þm allt til goda s hñ vndervijsar/ Fared ei villt/ Gud lætur ei ad sier hæda. Gal. 6.

E iiij Þa

þa Olldunga sem vel þorstanda/ hall de Meñ tuofalldlegs Heidurs verdu ga/ sierdeilis þa sem erþida j Ordenu/ og j. Lærdomenum/ Þuiad Ritningeñ seiger. Þu skallt ecke Mylbinda Er iandа Naut. Item/ Eirn Erþidare er siña Launa verdugur. 1 Tim. 2.
Vier bidium ydur gooder Brædur/ ad þier miñest þeirra sem Erþida a med al ydar/ og Forstødu veita j DROTT. ine og aminna ydur/ og hafed þa þess kiærare fyrer þeirra Verks saker/ og verid Fridsamer vid þa 1 Tess. 5.
Vered hlyduger ydrum Kieñeþed rum og fylgied þeim epter/ Þuiad þeir vaka yþer ydrum Salū/ so ā þeir þar sku u Reikningskap fyrer standa/ Svo ad þeir giøre þad med Glede/ eñ ecke med Andvarpan/ þuiad þad er ecke gott fyrer ydur/ Heb. 13.
Veralldleger Valldstiornarmeñ.
Aller Meñ sieu Yfervalldenu vnder giefner/ þui þar er ei Valldstiorn/ vt
ann

an hun sie af Gude/ Eñ huor hañ motstendur Valldstiorneñe/ sa stendur j mote Guds skyckan / Enn þeir sem a moote standa / munu yfer sig taka Doms Afelle/þui hun ber ecke Suerd ed forgiefens/hun er Guds Þienare/ eirn Hefnare til ad straffa þa sem illt giora/Rom. 13.

Gyptar Meñ.

Þier Meñ bwed vid ydar Kuiñur med Skinseme/ z giefed þui kueñlega breyska Kierkorne sijna Heidran / suo sem Samarfum Nadareñar og Lijf sins/so ad ydar Bænahalld hindrest eige. 1. Pet. 1. Vered eige beisklund ader vid þær. Colo. 3. Cap.

Gyptar Kuiñur.

Konurnar vere sijnum Moñum vn dergiefnar/so sem DROTTne/lijka sem Sara var Abraham hlydug/ og kallade hñ Herra/huorrar Dætur þi er eirud ordnar/ef þier vel gióred/z ott est ei Ognernar.

Forelldrar

Þier Fedur/erted ecke ydar Born til Reide/helldur aled þau vpp i Stoƒe-me og Aminingum til Guds. Eph. 6.

Børnenn.

Þier Børn vered ydrum Forelldrum Hlydeñ i DROTTne/ þui þad er til heyrelegt. Heidra Fødur og Moodur þad er þad fyrsta Bodord sem Fyrer heit hefur(sem er)So ad þier vel veg ne /og þu liser lenge a Jørduñe/ Neh. 6.

Þiñumeñ/Þiñuconur og Þionustu Folk.

Þier Þionustu Meñ/vered hlydug-er ydrum Lykamlegum Drottnum/ med Otta z Hrædslu/af einfalldleek yd ars Hiarta/ so sem Christo sialfum/ ei alleinasta fyrer Augunum þionan-de/so sem Moñunum til Giedþeckne/ helldur so sem Þienarar Christi/ ad þier þeñañ Guds Vilia giored af Hiarta med godum Huga / Lated

ydur

ydur þikia so sem þier þioned DRott
ne eñ ecke Moñum/og vited ad huad
sem huor eirn giorer/ þad mun hann
medtaka/huort sem hañ er Þræll ed-
ur Frelsinge.

Hwsbændur og Hwsmædur.

Þier Hwsbændur/ giored þeim þad
sama/og leggied af Ognernar/og vit-
ed þad/þier hafed eirn Herra a Him
num og hia hønum er eckert Mañgr
einar ælit. Ephe. 9.

Vngdomureñ?

Þier sem Vnger erud vered þeim
Elldre Vndergiefner/og audsyned þar
med Lijtelæte/þuiad Gud stendur j gie-
gn þeim Dramblætu/ eñ þeim Lijte-
lætu giefur hañ Nad/ So audmyked
ydur vnder volldugre Guds Hønd/ so
hañ ydur vpphefie a sijnum Tijma.
1 Pet. 5.

Eckiurnar.

Huor ad er ein sañarleg Eckia/og
einsømul/ hun setie sijna Von vppa

Gud/og blijfur stadfost j Bœna ækal le Dag og Nott/Eñ huor sem j Gyrndum lifer / hun er lifande Daud/ 1. Tim. 5. Cap.

Almæga Folked.

Elska skalltu þiñ Naunga so sem sialfañ þig/ J þessum Ordum eru oll Bodord iñebundenn /Rom. 13. Cap. Huad þier vilied Meñerner giøre ydur/þad giored þeim/Þuiad þetta er Logmaled og Spamañ erner/Matth. 8. C.

